

Peerke Donders

De drang priester te worden zat er bij Petrus Norbertus 'Peerke' Donders altijd in. Het zag er echter naar uit dat zijn wiegje verkeerd stond. Wiegje? Het mocht wat! Peerke was de oudste zoon van een arme thuiswever. Het huis waarin hij in 1809 geboren werd en opgroeide bestond uit een woonkamertje en twee bedsteden en een werkruimte met een weefgetouw. Het staat er nog, of liever gezegd: het staat er wéér. Het huis is gereconstrueerd op de vroegere fundamenten, want Peerkes droom priester te worden is toch uitgekomen. Meer dan dat! Hij is nog zalig verklaard ook.

Het gezin Donders leefde in schrijnende armoede. Vader maakte lange dagen aan zijn weefgetouw, maar niettemin was zijn geweldig Godsvertrouwen zijn enige rijkdom. Peerke was ook een vroom menneke. Dat een priesteropleiding er voor hem niet inzat, was wel duidelijk, maar priestertje-spelen was toch een van zijn favoriete bezigheden. Volgens overlevering hield hij vanaf een wastobbe preekjes voor de kinderen in Tilburg-Noord, waar hij woonde, en wat later gaf hij hen ook godsdienstlessen.

Nadat hij de lagere school had doorlopen, werd het hoogtijd bij te gaan dragen aan het onderhoud van het gezin. Zo ging dat in zijn milieu, in die dagen. Aanvankelijk leerde hij spinnen, maar het duurde niet lang of hij assisteerde zijn vader aan het weefgetouw. Het waren lange dagen. Alleen de zondag was een rustdag. Peerke was een frequent kerkbezoeker en iedere ochtend ging hij in alle vroegte naar de heilige mis.

In 1831 wordt de jonge Donders afgekeurd voor militaire dienst en moet er iets anders gezocht worden. Hij schrijft een brief aan de pastoor met de vraag of die hem op het seminarie kan krijgen. Hij wordt toegelaten als werkstudent.

De missie trekt hem en als in 1839 Mgr. Grooff uit Suriname overkomt en vertelt over de ellende van de melaatsen, het leed van de slaven en het tekort aan priesters, hoeft hij geen moment na te denken: Petrus Donders gaat naar Suriname.

Het leven daar valt hem niet mee. Het klimaat is moordend, de wegen zijn er slecht, de bevolking is hem vijandig gezind.

In 1856 wordt Peerke overgeplaatst naar het melaatsendorp in Batavia. Maar liefst 27 jaar lang verpleegt hij hier de zieken, begeleidt hij de stervenden en begraaft hij de doden om 's nachts te slapen op een plankenvloer of te bidden op het kerkhof, uitgestrekt voor het kruis.

In 1866 wordt de missie in Suriname door Rome overgedragen aan de Redemptoristen en Peerke treedt toe tot deze congregatie. Sindsdien heeft hij op Batavia het gezelschap van een confrater en is hij in de gelegenheid om als eerste priester missiereizen te ondernemen naar de Indianen en bosnegers diep in de oerwouden.

Tot 1882 heeft de Tilburgse missionaris hulp van negen medebroeders. Het feit dat maar drie van hen het werk langer dan een jaar volhouden, zegt wel wat over de zwaarte er van.

Gedurende drie jaar staat Peerke er ook in deze periode alleen voor.

Op 73-jarige leeftijd, in 1882, wordt hij teruggeroepen naar het klooster in Paramaribo. Voor het eerst kan hij dan genieten van het kloosterleven. Die vreugde is van korte duur want vlak voor zijn 76^e verjaardag moet Peerke terug naar Batavia. Daar is een broeder melaats geworden en wie zou hem beter kunnen helpen dan de hoogbejaarde priester? Opnieuw is de Tilburgse zendeling volop in touw met de verzorging van de zieke en bezoeken aan omliggende plantages en indianendorpen. Gezond is hij dan al niet meer en het 'zalig uiteinde' waarmee hij 1886 zijn oudejaarspreek besluit, gaat letterlijk in vervulling. Peerke sterft niet veel later aan een acute nierontsteking.

In Nederland begint men niet veel later hem te vereren en aan te roepen. Paus Pius XII bevestigt zijn moedig leven en Johannes Paulus II verklaart Petrus Norbertus Donders in 1982 zalig omdat voor hem vaststaat dat in 1929 een 2-jarig kindje, op voorspraak van Peerke, geheel genezen is van botkanker.